

2019. aasta keeleteoimkonnas

Foto: Jana Tamm

HELIKA MÄEKIVI, liidu asutajaliige ja juhatuse esimees, keeleteoimkonna liige

Emakeele Seltsi keeleteoimkond on Vabariigi Valitsuse määrusega seatud töörühm, kes teeb otsuseid eesti kirjakeele normi muutmise ja säilitamise kohta. Toimkonda kuulub praegu 11 liiget ja selle vanem on Eesti Keele Instituudi vanemkeelekorraldaja Maire Raadik.

2019. aastal arutati keeleteoimkonnas peamiselt õigekeelsussõnaraamatut ÕS 2018 ja selle muudatusi. Toimkond kohtus kaks korda, osa küsimusi arutati meilitsi.

5. MÄRTSIL TARTUS. Keeleteoimkond käsitles tulevase õigekeelsuskäsiraamatu õigekirjaosa reegleid. Vahetati mõtteid käsiraamatu sissejuhatus, täheortoograafia, algustähe, kokku-lahkukirjutuse, kirjavahemärkide, arvukirjutuse ja vormistuse osade üle. Lähemat teavet õigekeelsuskäsiraamatu teemal keeleteoimkonnas peetud arutelude kohta saab lugeda siinses aastaraamatus olevast Maire Raadiku artiklist „Uus „Eesti õigekeelsuskäsiraamat“ veebis“. Arutati keeleteoimkonnale saabunud kirju, milles väljendati pahameelt geoloogia stratigraafiaaterminite väikese esitähje üle. Toimkond volitas kirjadele vastama Arvi Tavasti.

ARUTELUD JUUNIKUUS. Keeleteoimkond arutas, kas tuleks avaldada arvamust Tallinna Tehnikaülikooli uue nime kohta. Leiti, et kuna TalTechi teemal on 2018. aastal kirjutanud Õhtulehes¹ Keeleinspektsiooni peadirektor Ilmar Tomusk ja Postimehe² „Keelekoolis“ Peeter Päll, ei ole toimkonnal sellele praegu midagi olulist lisada.

¹ Tomusk, Ilmar. Kas keeleseadus lubab TTÜ asemel lühendit TalTech? – Õhtuleht, 19. september 2018.

² Päll, Peeter. EKI keelekool: Sirkel samuti* ja teised – Postimees, 21. september 2018.

Ajakirja Oma Keel 2019. aasta kevadnumbris ilmus keeleteoimkonna vanema Maire Raadiku kirjutis „Emakeele Seltsi keeleteoimkonna veerandsajand“, mis annab põhjaliku ülevaate toimkonna tööst. Kirjutisest saab lähemalt lugeda üle neljakümne protokollilise otsuse kohta, mis toimkond on kahekümne viie aasta jooksul teinud.

15. OKTOBRIL KERNU MÖISAS. Keeleteoimkond arutas õigekeelsuskäsiraamatu kohta saadetud ettepanekuid. Käsitluse all olid üksikküsimused, mis puudutasid tsitaatsõnade algustähte, tühiku kasutamist katkestuspunktide korral, riikide ja osariikide algustähte, üld- ja oskuskeelega algustähepruugi erinevusi, suurtähtlühendite tüvevokaali, arvukirjutust ja muid käsiraamatu osi. Kuna märkusi oli laekunud üsna vähe, tegi Maire Raadik ettepaneku saata keeleteoimetajate liidu postiloendisse veel kord üleskutse esitada käsiraamatu kohta märkusi kuni 30. oktoobrini. Toimkond otsustas anda käsiraamatu reeglistikule oma heakskiidu.

Teise küsimusena arutati Sirje Mäearu esildist ÕSi 7. tüübi omadussõnade kohta. 7. tüüpi kuulub 35 omadussõna (*abras, habras, kiivas, kitsas, paljas, siiras, taltsas, uljas* jne) ja alltüüpi 7e kaheksa (*aldis, sulnis* jne). Kuna keeleteoimkonnas on raskusi nende omadussõnade käänamisega mitmuses (*ablaste* või *aplate, kitsaste* või *kitsate, taltsaste* või *taltsate*), oli arutamisel ettepanek lubada 20 veaohlikuma sõna puhul rööpselt mõlemas vormis käänamist. Toimkond otsustas, et teemaga tasub edasi tegeleda ja kui edaspidi käändevorme muuta, siis kogu tüübis, mitte üksiksõnade kaupa.

Keeleteoimkond 15. oktoobril 2019 Kernus. Esimeses reas Arvi Tavast, Reet Kasik ja Maire Raadik; teises reas Einar Kraut, Helika Mäekivi, Peeter Päll ja Urve Pirso. Puudu on Krista Kerge, Külli Habicht, Reili Argus ja Katrin Kern. Foto: Sirje Mäearu